

N:o 118.

Af herr **P. P. Waldenström**, om ändring af 4 § brännvinsförsäljningsförordningen.

I § 4 af nu gällande lag angående försäljning af brännvin stadgas: Ej må någon tillhandagå allmänheten med anskaffande af brännvin i mindre belopp, än han själf äger försälja. Detta stadgande behöfver utan tvifvel ett förtydligande, såsom ett af högsta domstolen den 16 sistlidne oktober afkunnadt utslag visar. Händelsen var följande:

I Visby hade bildats en förening, benämnd »Sällskapet». För föreningens räkning hade »klubbmästaren» inköpt ett förråd spirituosa, som han förvarat under sin tillsyn och vård. Från förrådet hade till en tid af föreningens medlemmar »uttag» skett när som helst, emedan nyckeln funnits för dem tillgänglig. Emellertid hade detta ändrats så, att ett stort skåp med många fack anskaffats. Hvert och ett fack hade en särskild nyckel, som innehades af den, som disponerade facket. Från det gemensamma skåpet, i hvilket förrådet förvarades och till hvilket klubbmästaren nu ensam hade nyckel, hade hvarje medlem tagit ut, hvad han önskade, samt låst in det i sitt eget fack för att därmed hushålla efter behag. Likvid för det uttagna hade »nedlagts» i en »spritkassa», hvarmed »räkningarne å spritvarorna betalats».

Stämnd för olaglig brännvinsförsäljning, blef klubbmästaren frikänd af rådsturätt, hofrätt och högsta domstol, af den sistnämnda med tre röster mot två. Målet refereras fullständigt i Nytt juridiskt arkiv 1903 under n:o 169.

Den 15 maj 1903 tillät jag mig att hos herr justitiekansleren anmäla, att något liknande ägde rum hos en nationsförening i Uppsala studentkår. Detta föranledde till en undersökning, hvaraf framgick, att detsamma förekom hos nästan alla nationsföreningar. Herr justitiekanslern lät saken tills vidare hvila i afvakten på Kungl. Maj:ts utslag i det ofvannämnda Visbymålet. När detta utslag fallit, förklarade han, att min anmälan icke kunde till någon hans åtgärd föranleda. Och annat kunde han ju icke göra.

Emellertid står genom detta prejudikat saken så, att om ett antal personer, som önska bereda sig tillfälle att på lättare sätt och till billigare pris än vanligt erhålla spirituosa, bilda en förening, så kan denna förening genom en klubbmästare kontant eller på kredit — inköpa ett parti spritvaror, ur hvilket föreningens medlemmar sedan i större eller mindre poster »taga ut», hvad de önska, nedläggande likviden i en gemensam »spritkassa», som af klubbmästaren disponeras till inköp af nya förråd eller till betalning af det redan förtärda. Hvert sådant kunde leda, ligger i öppen dag.

Med anledning däraf tillåter jag mig hemställa,

att Riksdagen må besluta, att § 4 i kungl. förordningen angående villkoren för försäljning af brännvin m. m. den 24 maj 1895 skall erhålla följande ändrade lydelse: *Ej må någon tillhandagå allmänheten eller medlemmar af slutet sällskap, klubb eller annan förening med anskaffande af brännvin i mindre belopp, än han själf äger försälja.*

Kan vederbörande utskott finna ut någon ändring, som är bättre, så är jag tacksam, om utskottet vill föreslå en sådan.

Stockholm den 28 januari 1904.

P. Waldenström.